Ένα κείμενο για τη σημασία της μνήμης του Ολοκαυτώματος, αφιερωμένο στον Σάμη Γαβριηλίδη, από τον Μίνο Μωυσή, τ. πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών.

Διαφωνούσα πάντα με την έκφραση «το Ολοκαύτωμα των Εβραίων» και πολλά χρόνια τώρα που συμμετέχω στη διοργάνωση των εκδηλώσεων για την μνήμη του Ολοκαυτώματος, εκ μέρους της Ισραηλιτικής Κοινότητας της Αθήνας, επέμενα να μην τη χρησιμοποιούμε.

Το Ολοκαύτωμα είναι η πιο μαύρη σελίδα της σύγχρονης παγκόσμιας ιστορίας, γι' αυτό δεν υπάρχει απολύτως καμία αμφιβολία. Όπως δεν υπάρχει και για το γεγονός ότι σε συντριπτικό βαθμό, θύματά του υπήρξαν οι Εβραίοι της Ευρώπης που στοχοποιήθηκαν χωρίς λόγο από μια εξαιρετικά οργανωμένη προπαγάνδα αναζήτησης εύκολων στόχων και υπευθύνων για όλα τα δεινά της Γερμανίας στο μεσοδιάστημα των δύο Παγκόσμιων Πολέμων.

Το Ολοκαύτωμα δεν είναι μόνο το προϊόν της ιδεολογίας μιας ηγεσίας. Δυστυχώς, είναι το αποτέλεσμα μιας μαζικής υιοθέτησης στερεοτύπων που εξελίχθηκε σταδιακά από την ανοχή, στην αδιαφορία, στη συμμετοχή και σε μια αντίστοιχα μαζική έκφραση μίσους από τεράστιες ομάδες πληθυσμού και όχι αποκλειστικά στη Γερμανία. Η εξόντωση στα στρατόπεδα, ασύλληπτη σε μέγεθος, επιστημονικά σχεδιασμένη και με βιομηχανική ακρίβεια εκτελεσμένη, ήταν η σφραγίδα ενός προμελετημένου εγκλήματος.

Μέχρι πριν από λίγα σχετικά χρόνια, η μνήμη του Ολοκαυτώματος εξαντλούνταν στο εσωτερικό των εβραϊκών κοινοτήτων και των οικογενειών. Ένα θρησκευτικό μνημόσυνο ανάμεσά μας, με τους ελάχιστους επιζώντες στις πρώτες σειρές, με γοερό το κλάμα των οικείων για τους ανθρώπους τους που δεν επέστρεψαν ποτέ. Ήταν μια υπόθεση εβραϊκή, με μικρή διακριτική παρουσία κάποιων τοπικών αρχών που κατέθεταν ένα στεφάνι για να τιμήσουν, όχι τόσο τη μνήμη των θυμάτων, αλλά τους ζωντανούς Εβραίους συμπολίτες τους που πενθούσαν. Η πολιτεία απούσα, η κοινωνία ακόμα περισσότερο, η υπόθεση αποκλειστικά δική μας.

Σήμερα η μνήμη του Ολοκαυτώματος δεν είναι μόνο εβραϊκή υπόθεση. Τις ημέρες κοντά στην Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης, στις 27 Ιανουαρίου, γίνονται αμέτρητες εκδηλώσεις τιμής και μνήμης από την πολιτεία, την εκπαιδευτική κοινότητα, πολιτιστικούς φορείς, ιδρύματα, μουσεία, δήμους, ακόμα και από ιδιώτες που σχετίζονται με τις τέχνες, τη μουσική, το βιβλίο, το θέατρο. Εντυπωσιακή πραγματικά έκταση, παγκοσμίως και στην Ελλάδα. Απαιτήθηκαν βεβαίως οι

Phoca PDF

σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, υπήρξε όμως και πολιτική και κοινωνική ευαισθητοποίηση που δεν στάθηκαν μόνο στην ελάχιστη εφαρμογή του νόμου αλλά πήγαν βήματα πιο πέρα.

Το Ολοκαύτωμα ευτυχώς έπαψε να είναι εβραϊκή μόνο υπόθεση και βγήκε από τα στενά πλαίσια της εσωστρέφειας μιας μειονότητας. Η μνήμη του τοποθετήθηκε στο κάδρο των ευαισθησιών και των αξιών της πολιτείας και της κοινωνίας και εξελίσσεται σε μέσο για την ανάδειξη της ανάγκης σεβασμού και προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Η ιστορική έρευνα και ανάλυση έχει αποδείξει ότι στην αρχή η χαλάρωση και στη συνέχεια η αδιαφορία για τον διαφορετικό συνάνθρωπο ήταν το γόνιμο έδαφος για να επικρατήσουν οι αρρωστημένες θεωρίες αρρωστημένων ηγετών. Η μνήμη του Ολοκαυτώματος που διευρύνεται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, αποτελεί και ασπίδα των κοινωνιών απέναντι σε σύγχρονους, όχι λίγους και όχι ασήμαντους, δημαγωγούς, λαϊκιστές και επικίνδυνους ηγέτες που δυστυχώς, ακόμα και σήμερα, νομιμοποιούν διαχωριστικές γραμμές, αρνούνται την συμβίωση με το διαφορετικό και υψώνουν τείχη σε μια στρεβλή αντίληψη των δικαιωμάτων των πολλών, στρέφοντας επιδεικτικά το πρόσωπό τους από τις ανθρώπινες αξίες της αυτοδιάθεσης και της ισονομίας.

Το Ολοκαύτωμα δεν είναι εβραϊκό και η μνήμη του είναι μια εξαιρετική ευκαιρία και αφορμή για να αναδειχθούν οι άμυνες των σύγχρονων κοινωνιών απέναντι σε κάθε μορφής ρατσισμό και ξενοφοβία. Οι Εβραίοι, όπως έχει ειπωθεί, είναι τα λευκά αιμοσφαίρια, δέχθηκαν το εγκληματικό χτύπημα του ιού του μίσους, εξοντώθηκαν από τη μανία του κατά εκατομμύρια, αλλά τελικά διέσωσαν το σώμα, προστάτεψαν, επιμένοντας να υπάρχουν, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια που κινδύνεψε να εξαφανιστεί.

Ως Εβραίος δεν διεκδικώ ιδιοκτησία του Ολοκαυτώματος, εύχομαι και επιθυμώ να αποτελεί σημείο αναφοράς για όλους και η διατήρηση της μνήμης του να αξιοποιείται από όλους.

Αφιερώνω αυτά τα λόγια στον Σάμη Γαβριηλίδη (Σαμίκο για τους φίλους του) που έφυγε από τη ζωή πριν λίγες μέρες. Την τραγική ιστορία της μητέρας του που επιβίωσε από τα στρατόπεδα, ο Σάμης ποτέ δεν την κράτησε μόνο δική του. Με τον δικό του γλυκό τρόπο, με τα βιβλία που εξέδωσε και μέσα από το φιλόξενο «Crimes & Poems» και τις ανοικτές εκδηλώσεις του, τη μοιράστηκε και εργάστηκε για τη μνήμη του Ολοκαυτώματος και την ευρεία διάδοση των μηνυμάτων του.

Πηγή: www.lifo.gr, 14.2.2020

Phoca PDF